

III/III-as jelentések az Új Symposionról (1.)

Csorba Béla

Néhány hónappal ezelőtt azzal a kérelemmel fordultam a magyarországi Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárához, hogy ha rendelkeznek titkosszolgálati megfigyelésemre vonatkozó adatokkal, úgy – Magyarország alaptörvényével összhangban – tegyék számomra lehetővé azok megismerését. A pozitív válasz nem maradt el, s 2019.

BM III FŐCSOPORTFŐNÖKSÉG
OPERATÍV KOORDINÁLÓ, ELLENŐRZŐ
ÉS TITKÁRSÁGI OSZTÁLYA

SZIGORÚAN TITKOS!
KÜLÖNÖSEN FONTOS!

45/78/10/247/1981.

Jóváhagyom:
Karasz Lajos altábornagy
miniszterhelyettes

NAPI OPERATÍV INFORMÁCIÓS JELENTÉS
247. szám
Budapest, 1981. november 18.

3

4. / Az elmúlt napokban xxxxxx fn. célszemély meghívására hazánkban tartózkodott az Új Symposion című jugoszláv folyóirat szerkesztő bizottságának három tagja.
Kérésükre xxxxxx és xxxxxx tájékoztatást adott a „belső ellenzék” helyzetéről, a lengyelországi eseményekkel kapcsolatos állásfoglalásokról.
A vendégek felajánlották segítségüket a jelenlevők írásainak jugoszláviai megjelentetését illetően. Az eszmecserén több, bizalmas nyomozás alatt álló személy is részt vett.
Az információ megbízható, ellenőrzött.
Intézkedés: - folytatják a bizalmas nyomozást;
- fokozatosan ellenőrzik a jugoszláviai kapcsolatokat.
/III/III/

ÁBTL 211 NOV 1981-402-247/4/VM 1

február 7-én összesen 16 lap terjedelmű, az eredeti dokumentumokról készült iratmásolatot vehettem át Budapesten, a Történeti Levéltár Eötvös utcai székhelyén. A kapott iratanyag összesen nyolc napi operatív információs jelentést (NOIJ) tartalmaz, egyet 1981-ből, ötöt 1983-ból és kettőt 1985-ből, s valamennyi a Sziveri János főszerkesztő által

vezetett Új Symposionnal kapcsolatos, melynek magam is szerkesztőbizottsági tagja voltam, így nem véletlenül ismerhettem magamra és más szerkesztőtársaimra a jelentések egy részében, még ha a megfigyelt célszemélyek közvetlenül nem is mi voltunk, hanem a velünk kapcsolatban lévő magyarországi írók és más értelmiségiek, köztük prominens akkori ellenzékiek.

A Kádár-rendszerben az Új Symposion lényegében az 1960-as évektől, mondhatni, a folyóirat kezdeteitől fogva a magyar állambiztonsági megfigyelők célkeresztjében állt, de az intenzív érdeklődés különösen Csehszlovákia 1968-as megszállása után fokozódott. Egy „Sárdi” fedőnevű titkos megbízott 1971-ben ötoldalas jelentésben részletes elemzését adta az „első nemzedék” által szerkesztett Új Symposion eszmei és politikai irányvonalának, összefüggésben annak a magyar értelmiségre gyakorolt „negatív” hatásával, megállapítja, hogy a lap „politikai frazeológiája” voltaképpen „csak az imperialista fellazítás számára használható” és a csehszlovákiai kontextusban „a szocialista tábor gyengítését jelenti”. Elemzését részletesen idézi Szőnyi Tamás a magyar állambiztonsági szolgálat és az irodalmi élet kapcsolatát bemutató Titkos írás című munkájának második kötetében, emellett bemutatja az Új Symposion iránti folyamatos, Tolnaiéktól a Sziveri-nemzedéig kiterjedő állambiztonsági érdeklődést is. (Mellesleg – az első kötetben – felfedi „Sárdi” kilétét is.)

Amíg az Új Symposion első nemzedéke iránti magyar állami bizalmatlanság tekintetében a csehszlovákiai politikai válság és az arra adott válasz játszotta a legfőbb szerepet, addig a Sziveri nevével fémjelzett szerkesztőségünk esetében a lengyel Szolidaritás iránti szimpátiánk, nem különben magyar ellenzéki szerzők szerepeltetése volt a kulcskérdés.

Ezt támasztja alá a BM III Főcsoportfőnökség operatív Koordináló, Ellenőrző és Titkársági Osztálya által szigorúan titkosnak és különösen fontosnak minősített 247. számú, 1981. november 18-ai keltezésű napi operatív információs jelentése, illetve annak alább idézett pontja is. (Az ÁBTL által „kifehértett” neveket xxxxxx-szel jelölöm.)

A NOIJ-t, melyet 8 példányban fénymásoltak, és amelyet „Miniszter

elvtársnak” és „Államtitkár elvtársnak” terjesztettek fel, Vagyoczkzy Béla rendőr alezredes osztályvezető írta alá és Karasz Lajos rendőr altábornagy miniszterhelyettes hagyta jóvá.

4. / Az elmúlt napokban xxxxxx fn. [fedőnevű – Cs. B. megj.] célszemély meghívására hazánkban tartózkodott az Új Symposion [sic!] című jugoszláv folyóirat szerkesztő bizottságának három tagja.

Kérésükre xxxxxx és xxxxxx tájékoztatást adott a „belső ellenzék” helyzetéről, a lengyelországi eseményekkel kapcsolatos állásfoglalásokról.

A vendégek felajánlották segítségüket a jelenlevők írásainak jugoszláviai megjelentetését illetően. Az eszmecserén több, bizalmas nyomozás alatt álló személy is részt vett.

Az információ megbízható, ellenőrzött.

Intézkedés: - folytatják a bizalmas nyomozást;

- fokozatosan ellenőrzik a jugoszláviai kapcsolatokat
/III/III/

A találkozón két szerkesztőtársammal magam is ott voltam, s a résztvevők többségére is pontosan emlékszem. Hogy megfigyelőink milyen módon jutottak az információkhoz, beszervezett ügynök vagy Eörsi István „fedőnevű célszemély” lakásának lehallgatása útján, arról egyelőre nem rendelkezem semmilyen információval.

